

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Begroting 2022 en Meerjarenraming 2023-2025		Reg. Nr.	Z/21/043813-179901
		Afdeling	Financiën, Inkoop en Recht
Portefeuillehouder	K.H. Odink	Opsteller	Kool, Marc
Datum DB - vergadering	2 november 2021		marckool@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	30 november 2021		+316 34171385

VOORSTEL

Het AB besluit:

1. De begroting 2022 vast te stellen, incl. de daarin gehanteerde tarieven (conform het scenario waarin de egalisatiereserves in totaal voor € 5,35 mln. worden ingezet) en kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2025;
2. De kosten van het programma Maatschappij en organisatie op basis van de verhouding van de kosten per taak te verdelen; watersysteemheffing 62,6% en zuiveringsbeheer 37,4%;
3. De mijlpalenlijst van de geplande start en ingebruikname projecten in 2022 vast te stellen;
4. De mandateringslijst voorgenomen investeringen 2021-2023 vast te stellen.
5. De intentie uit te spreken om de omvang van de algemene reserves watersysteembeheer en zuiveringsbeheer te verhogen naar respectievelijk € 5,1 mln. en € 2,9 mln.; en deze verhoging bij het vaststellen van de jaarstukken 2021 te realiseren onder aanwending van het financieel resultaat 2021.

SAMENVATTING

In het kader van de P&C-cyclus van ons waterschap hebben wij de begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 opgesteld. Er is dit jaar een duidelijke splitsing gemaakt in maatregelen waar het algemeen bestuur over gaat (de bestuurlijk relevante programma's/projecten) en de reguliere werkzaamheden (jaarlijks terugkerend). Hiermee is het begrotingsdocument behoorlijk ingedikt en dat zal ook zijn weerslag hebben op omvang van de bestuursrapportages en de jaarstukken over 2022. Dit vergroot de leesbaarheid van de financiële documenten en sluit ook aan bij de wens van het AB en Auditcommissie om de jaarstukken compacter te maken.

De begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 vormen het financieel kader waarbinnen ons waterschap de komende jaren haar taken en opgaven moet uitvoeren. Vertrekpunt voor deze begroting is het financieel kader zoals vastgelegd in de begrotingsbrief 2022-2025. Ten opzichte van het financieel kader in de begrotingsbrief zijn enkele mutaties doorgevoerd. De ontwikkeling van het financieel kader ziet er als volgt uit:

Financieel kader begroting 2022-2025 (bedragen * € 1 mln.)	2022	2023	2024	2025
Financieel kader begrotingsbrief 2022-2025	€ 135,17	€ 139,25	€ 142,74	€ 148,24
+ Budget vanwege nieuw beleid	€ 0,20	€ 0,07	€ 0,07	€ 0,07
Budget vanwege autonome ontwikkelingen	-€ 0,03	€ 0,89	-€ 0,05	-€ 2,26
Financieel kader begroting 2022-2025	€ 135,34	€ 140,21	€ 142,76	€ 146,05

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Met deze begroting bieden wij inzicht in onze plannen voor 2022. Ook ramen wij onze uitgaven en inkomsten voor het jaar 2022 en schetsen wij het financieel meerjarenperspectief voor de jaren 2023-2025.

KADER

Voor de begroting gelden de Comptabiliteitsvoorschriften Waterschappen. Het financiële kader uit de begrotingsbrief 2022, dat u in juni jl. heeft vastgesteld, vormt het vertrekpunt voor deze begroting. Mutaties ten opzichte van dit kader worden in dit voorstel en in de begroting nader toegelicht.

Bij de tariefberekeningen is uitgegaan van de Kostentoedelingsverordening 2021, die u in 2020 heeft vastgesteld en die in principe van toepassing is op de jaren 2021 tot en met 2024.

ARGUMENTEN

De begroting 2022 is het eerste uitvoeringsjaar van het nieuwe waterbeheerprogramma (WBP). Vorig jaar heeft de begroting qua vormgeving en indeling een update gekregen, met als doel de leesbaarheid van de begroting te vergroten. De indeling en vormgeving van deze begroting zijn gelijk aan die van vorig jaar en we verwijzen nu voor een toelichting op de doelen naar het WBP. Vertrekpunt voor het WBP vormt de Watervisie 2030, die u eerder al heeft vastgesteld. Op deze manier creëren we een verbinding tussen de Watervisie, het WBP en de meerjarenraming. Er is dit keer een duidelijke splitsing gemaakt in maatregelen waarover het algemeen bestuur beslissingsbevoegdheid heeft (de bestuurlijk relevante programma's/projecten) en waar het dagelijks bestuur over gaat, de reguliere werkzaamheden (jaarlijks terugkerend). Hiermee is het begrotingsdocument behoorlijk ingedikt en dat zal ook zijn weerslag hebben op de omvang van de bestuursrapportages en de jaarstukken over 2022. Dit vergroot de leesbaarheid van de financiële documenten en sluit ook aan bij uw wens en die van de Auditcommissie om de jaarstukken compacter te maken. Een beknopter jaarverslag begint uiteraard met een beknoptere begroting.

De begroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 vormen het financieel kader waarbinnen ons waterschap de komende jaren haar taken en opgaven moet uitvoeren. Om risico's op te kunnen vangen beschikken we over een algemene reserve, waarmee we de financiële gevolgen van substantiële risico's die we lopen afdekken. Vertrekpunt voor deze begroting is het financieel kader zoals vastgelegd in de begrotingsbrief 2022-2025. Ten opzichte van het financieel kader in de begrotingsbrief zijn enkele mutaties doorgevoerd. In de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 presenteren wij het nieuwe richtinggevend financieel kader. Dit ziet er als volgt uit:

Financieel kader begroting 2022-2025 (bedragen * € 1 mln.)	2022	2023	2024	2025
Financieel kader begrotingsbrief 2022-2025	€ 135,17	€ 139,25	€ 142,74	€ 148,24
+ Budget vanwege nieuw beleid	€ 0,20	€ 0,07	€ 0,07	€ 0,07
Budget vanwege autonome ontwikkelingen	-€ 0,03	€ 0,89	-€ 0,05	-€ 2,26
Financieel kader begroting 2022-2025	€ 135,34	€ 140,21	€ 142,76	€ 146,05

Tariefscenario's waterschapsbelastingen

Wij hebben zoals gebruikelijk voor het berekenen van de hoogte van onze belastingtarieven drie tariefvarianten uitgewerkt. Variant 1 (inzet egaliseringsreserves conform de vorige begroting) en variant 2 (geen inzet egaliseringsreserves) dienen vooral om inzicht te verschaffen. Deze varianten worden standaard bij iedere begrotingscyclus aangeboden. Variant 3 (gerichte inzet egaliseringsreserves om daarmee tarieffluctuaties te dempen) is in de regel uw voorkeursvariant.

Het boekjaar 2025 moet volgens de provinciale norm geheel kostendekkend zijn; er kan in dat jaar geen sprake zijn van inzet van de tariefegalisatie. De uitgangssituatie voor wat betreft de stand van de egalisereserves op 1 januari 2022 is:

- Watersysteembeheer € 14.745.000
- Zuiveringsbeheer € 3.656.000

In deze stand van de egalisereserve is rekening gehouden met het financiële resultaat volgens de laatst vastgestelde jaarrekening (2020) en met de voor 2021 begrote inzet van egalisatie. Verder is in deze uitgangssituatie rekening gehouden met de gevolgen van de herijking van het weerstandsvermogen.

In een bijlage bij dit voorstel zijn de calculaties van alle drie de tariefvarianten opgenomen. In dit bestuursvoorstel beperken wij ons tot de voorkeursvariant waarin de egalisereserves worden ingezet om een stabiel verloop van onze belastingtarieven te realiseren (variant 3).

In deze variant 3 wordt de egalisereserve Watersysteembeheer als volgt ingezet:

2022: € 4,0 mln., 2023 € 3,25 mln. en 2024 € 1,5 mln.

In het jaar 2025 wordt geen egalisatie ingezet en zijn de tarieven kostendekkend. De verwachte stand van deze egalisereserve is € 6,0 mln. per eind 2025.

Voor de taak Zuiveringsbeheer wordt in deze variant de egalisereserve als volgt ingezet:

2022 € 1,35 mln., 2023 € 0,85 mln. en 2024 € 0,35 mln.

In het jaar 2025 wordt geen egalisatie ingezet en is het tarief kostendekkend. De verwachte stand van deze egalisereserve is € 1,1 mln. per eind 2025.

Deze aanpak leidt tot de volgende belastingtarieven voor 2022:

VARIANT 3			
Gestage ontwikkeling / inzet ER in 2022 t/m 2024 / 2025 kostendekkend			
Tarieven	2021	2022	Mutatie
Inw oners	106,57	109,46	2,7%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks	78,78	81,90	4,0%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks	19,69	20,47	4,0%
Agrarisch en overig ongeb. binnendijks w egen	157,55	163,80	4,0%
Agrarisch en overig ongeb. buitendijks w egen	39,39	40,95	4,0%
Bos en natuur	5,01	5,21	4,0%
gebouw d per € 100.000 w aarde binnendijks	44,00	42,40	-3,6%
gebouw d per € 100.000 w aarde buitendijks	11,00	10,60	-3,6%
Zuiveringsheffing	57,65	60,10	4,2%

Vertaald naar soorten huishoudens en bedrijven (lastenprofielen) leidt dit tot het volgende beeld.

VARIANT 3					
Gestage ontwikkeling / inzet ER in 2022 t/m 2024 / 2025 kostendekkend					
	2021	2022	2023	2024	2025
Profielen					
eenpers.h.h. huurw on	164,22	3,3%	3,9%	2,8%	2,8%
eenpers.h.h. koopw on	274,22	0,5%	1,1%	1,6%	1,7%
meerpers.h.h. huurw on	279,52	3,7%	3,9%	2,3%	3,4%
meerpers.h.h. koopw on	389,52	1,6%	1,9%	1,6%	2,5%
agrari sch bedrijf	3.499,99	3,6%	4,6%	4,1%	3,0%
natuurterrein	501,00	4,0%	4,8%	4,6%	2,8%
groothandel	1.459,55	-1,5%	-1,3%	0,2%	1,2%
productiebedrijf	22.575,00	2,4%	2,3%	1,3%	3,4%

Verdeling kosten programma Maatschappij en Organisatie

Wij stellen voor de kosten van het programma Maatschappij en organisatie, net als voorgaande jaren, te verdelen over de taken watersysteem en zuiveringsbeheer op basis van de verhouding van de kosten per taak in 2022. Dat resulteert in een verdeling: watersysteem 62,6% en zuiveringsbeheer 37,4%.

Mandateringslijst voorgenomen investeringen 2021-2023

De mandateringslijst voorgenomen investeringen 2021-2023 (bijlage 3 en 4) is in het kader van deze begroting geactualiseerd, met als doel deze vast te stellen voor het komende jaar. Voor de totstandkoming van de mandateringslijst hebben wij de gebruikelijke criteria gehanteerd. Dat wil zeggen dat wij voorstellen dat u met deze mandateringslijst de beslissingsbevoegdheid over de volgende investeringen aan ons mandateert:

- operationele investeringen die betrekking hebben op de dagelijkse gang van zaken, zowel nieuw als vervanging, baggeren en groot onderhoud;
- deelprojecten < € 500.000 ten behoeve van de rwzi's en ondersteuning van de organisatie;
- vispasseerbaar maken van gemalen < € 300.000;
- niet bestuursgevoelige investeringen en investeringen n.a.v. vastgesteld beleid;
- vervanging/groot onderhoud van standaard stuwen en gemalen;
- voorbereiding groot onderhoud grote gemalen en specials;
- de planuitwerkingen in 2019 en 2020 van WOM-projecten;
- HWBP-bijdragen;

met als uitzondering dat investeringen in HWBP-projecten altijd aan u worden voorgelegd.

Mijlpalenlijst planning start en ingebruikname projecten in 2022

De mijlpalenlijst van de geplande start en ingebruikname van projecten in 2022 is geactualiseerd (zie bijlage 5), met als doel deze vast te stellen voor het komende jaar.

Algemene reserves

Het algemeen bestuur heeft een controlerende en besluitvormende rol. Om die rol te faciliteren krijgt u via de begroting een geactualiseerde paragraaf Risicomanagement en weerstandsvermogen aangeboden (par. 9.7). De gewijzigde naam van deze paragraaf verwijst naar het benoemen van "niet financiële" risico's in aanvulling op de gebruikelijke inschatting van financiële risico's. Het presenteren van meer risico-informatie leidt tot het verbreden van de bestuurlijke dialoog. U beoordeelt via het vaststellen van de begroting of u dit risicobeeld overneemt. Bij de begrotingsbrief van het navolgende jaar worden vervolgens strategieën voor de beheersing van de grootste risico's gepresenteerd. De begrotingsbrief (2023) zal meer in het teken komen te staan van het verband tussen de doelen die we willen bereiken (WBP), de verwachte kosten (meerjarenraming) en de opgave van de risico's. Het gesprek over de passende mate van beheersing in relatie tot onze ambities en het financieel kader vindt daar plaats.

Het dagelijks bestuur draagt de verantwoordelijkheid voor het formuleren en uitvoeren van de (beheers)strategie en het agenderen van bestuurlijke besluitvorming hierover.

Ten aanzien van de risico's hebben wij naar de actualiteit van de financiële impact gekeken, voor zover het risico's met een impact op de weerstandscapaciteit betreft (conform de actualisatie 2020). De benodigde weerstandscapaciteit (net als in voorgaande jaren berekend via de Monte Carlo simulatie) neemt voor de algemene reserves watersysteembeheer en zuiveringsbeheer toe naar respectievelijk € 5,1 mln. en € 2,9 mln. (is nu € 4,5 resp. € 2,5 mln.)

Dat is grotendeels als gevolg van toenemend inzicht in risico's gerelateerd aan "digitaal veilig werken". Bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit is nu rekening gehouden met de onderlinge verbondenheid van risico's over digitale veiligheid; en is (mede op basis van de landelijke actualiteit) een hernieuwde inschatting van de financiële impact gemaakt.

Wij stellen voor om bij de begroting 2022 de intentie uit te spreken om deze reserves aan te vullen vanuit het resultaat 2021. De definitieve besluitvorming hierover zal plaatsvinden bij de behandeling van de jaarstukken 2021.

FINANCIËN

Na besluitvorming door uw bestuur vormt de voorliggende begroting het vertrekpunt voor ons handelen in de jaren 2022-2025. In de begrotingsbrief 2023 zal dit financieel kader opnieuw worden geactualiseerd.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Met het vaststellen van deze begroting voldoet WDO Delta aan de wettelijke plicht om een begroting die in evenwicht is vast te stellen en die voor 1 december aan te leveren bij de Provincies.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

We signaleren dat de markt mensen en materialen in toenemende mate lastig of niet tijdig kan leveren. Als gevolg van schaarste nemen de kosten van materialen en energie sterk toe. Een ander probleem is de krapte op de arbeidsmarkt. De praktijk leert dat het vervullen van vacatures voor ons waterschap steeds lastiger wordt. Al deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de ambities, zoals opgenomen in onze Watervisie en ons Waterbeheerprogramma. Dit geldt zowel voor onze kerntaken als ook voor de nieuwe maatschappelijke opgaven waarvoor ons waterschap staat. De druk op onderdelen van onze organisatie neemt hierdoor toe. Het gevolg hiervan is dat wij het risico lopen dat wij onze ambities niet geheel waar kunnen maken binnen de gestelde termijnen.

Bij het ramen van de kapitaallasten maken wij gebruik van een "concerncorrectie". We maken, op basis van historische ervaring, een correctie op de verwachte toekomstige ontwikkeling van de kapitaallasten. Dit kan uiteraard in werkelijkheid anders uitpakken.

In de paragraaf Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de begroting is een actualisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen van WDO Delta opgenomen.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

In deze begroting wordt aangegeven welke doelen, effecten en resultaten we in het komende jaar willen bereiken. Ook wordt vermeld welke maatregelen daarvoor nodig zijn en welke middelen daarvoor ingezet zullen worden. Over de begroting zal via de gebruikelijke mediakanalen worden gecommuniceerd. Daarbij kan ook gebruik worden gemaakt van de in de begroting opgenomen infographic 'begroting in 1 oogopslag'.

COMMUNICATIE

Via een persbericht kondigen wij de bespreking van de Begroting 2022-2025 van ons waterschap aan.

VERVOLG / UITVOERING

U ontvangt nog via de post een fysiek exemplaar van de begroting.

BIJLAGEN

1. Begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025;
2. Uitwerking tariefvarianten;
3. Mandateringslijst voorgenomen investeringen 2021-2023 versie 1 (vertrouwelijke versie, inclusief bedragen);
4. Mandateringslijst voorgenomen investeringen 2021-2023 versie 2 (openbare versie, zonder bedragen);
5. Mijlpalenlijst van de geplande start en ingebruikname projecten in 2022.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman